

**Universitatea de Științe Agricole
și Medicină Veterinară A Banatului
"Regele Mihai I al României" din Timișoara**

TEZĂ DE ABILITARE

**CERCETĂRI PRIVIND
GESTIONAREA RESURSELOR MEDICINALE
SPONTANE ȘI EVALUAREA BIODIVERSITĂȚII
VEGETALE ÎN AREALELE PROTEJATE DIN
VESTUL ȚĂRII**

Prof. univ. dr. Ilinca Merima IMBREA

**Timișoara
2017**

REZUMAT

Teza de abilitare „**Cercetări privind gestionarea resurselor medicinale spontane și evaluarea biodiversității vegetale în arealele protejate din vestul țării**” este structurată în concordanță cu prevederile legislației în vigoare și ale regulamentului privind organizarea și desfășurarea procesului de obținere a atestatului de abilitare din cadrul USAMVB „Regele Mihai I al României” din Timișoara. În teză sunt cuprinse rezultatele originale, relevante ale cercetărilor științifice obținute după dobândirea titlului de doctor în științe. Teza de abilitare este structurată astfel: rezumatul redactat în limbile română și engleză; realizările științifice și profesionale, care includ direcțiile tematice disciplinare sau interdisciplinare, documentate prin trimiteri la publicații, oferind posibilitatea verificării; planurile de evoluție și dezvoltare a propriei cariere profesionale, științifice și academice, precum și referințe bibliografice asociate conținutului prezentat.

Direcțiile de cercetare dezvoltate în cadrul tezei de abilitare sunt:

- *cercetări privind valorificarea resurselor medicinale spontane cu utilizare fitoterapeutică;*
- *cercetări privind evaluarea biodiversității vegetale în arealele protejate din vestul țării.*

Rezultatele aferente acestor direcții de cercetare au fost publicate în reviste și jurnale recunoscute la nivel internațional, iar o mare parte au fost diseminate și în cadrul întâlnirilor publice organizate la nivelul comunităților locale, cu participarea tuturor factorilor interesați, precum și în cadrul instituțiilor de învățământ din zonele de referință.

Prima direcție de cercetare este motivată de nevoia constantă a omenirii, aflată în creștere demografică, de a găsi noi resurse care să-i satisfacă nevoile. Astfel de resurse, deloc de neglijat, sunt cele vegetale spontane.

Unele specii pot fi utilizate direct în alimentație, altele pot fi utilizate medicinal și aromatic sau pot fi avute în vedere în scopul introducerii în cultură, întrucât valoarea lor a fost dovedită științific.

Țara noastră se bucură de o biodiversitate floristică remarcabilă, valorificarea acestui potențial conturându-se ca o necesitate.

Prin gestionarea resurselor vegetale spontane înțelegem valorificarea durabilă a acestor bogății naturale, prin dezvoltarea cercetării științifice în domeniul fitoterapiei moderne, care să conducă atât la eficientizarea remediilor naturiste, cât și la stabilirea unei complementarități optime între fitoterapie și celelalte ramuri ale medicinei, în perspectiva potențării calității vieții. În scopul conservării biodiversității, dar și al protejării consumatorului, recoltarea plantelor dintr-un anumit areal nu poate fi realizată la întâmplare de către persoane neavizate, pe baza unor reguli proprii. Ea are la bază metode, principii și fundamente științifice bine argumentate și justificate.

Cercetările proprii privind cartarea economică a plantelor medicinale din zonele de studiu, au permis delimitarea unor areale optime de recoltare pentru diferite specii medicinale, astfel încât acestea să corespundă atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ, înlesnind astfel munca culegătorului. Cartarea economică a presupus inventarierea plantelor medicinale și aromatice spontane dintr-un anumit areal, stabilirea cantităților recoltabile în cazul plantelor de interes, precum și a calității materialului, respectiv recoltarea de probe, în scopul analizei conținutului de substanțe active.

De asemenea, cartarea este strâns legată de cartografiere. În urma studiilor de cartografiere, respectiv transpunerea în hărți, cu ajutorul unor semne convenționale a cantității de materii prime ce se recomandă a fi recoltată din areal, ținând cont de legile protecției naturii, am facilitat accesul celor interesați la informații relevante în această direcție.

Cantitățile recoltabile ale diferitelor specii, au fost exprimate în kilograme substanță uscată și au fost obținute după aplicarea indicelui de corecție care reglementează cantitatea ce poate fi recoltată, în funcție de organul vegetativ utilizat. Astfel, nu se poate recolta în întregime materialul vegetal ce poate fi utilizat deoarece s-ar epuiza într-un timp scurt bazinul respectiv și s-ar modifica substanțial compoziția floristică a zonei.

Cunoașterea potențialului florei medicinale spontane, permite reglementarea cantităților ce se pot recolta, asigurând menținerea biodiversității și regenerarea naturală, evitându-se astfel supraexploatarea unor specii sau chiar extincția acestora.

O atenție deosebită am acordat și studiilor privind calitatea materialului vegetal din arealele de studiu, rezultatele cercetărilor fiind publicate în jurnale cu factor de impact.

A doua direcție de cercetare a vizat evaluarea biodiversității în arealele protejate din vestul țării. În acest sens, au fost analizate sub aspect ecologic și fitocenologic, rezervații naturale aparținând Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița, Parcului Național Semenic-Cheile Carașului, Parcul Natural Porțile de Fier, zone ce conservă elemente floristice de interes aflate pe teritoriul unor parcuri, dar nedeclarate rezervații (zona Eibenthal), precum și areale protejate neincluse pe teritoriul unor parcuri cum sunt Rezervația Naturală Cheile Globului și Rezervația Naturală Cheile Rudăriei.

Rezervația Naturală Cheile Globului, deși situată în vecinătatea unor rezervații cunoscute din Banat, precum Cheile Rudăriei sau Cheile Minișului, a fost foarte puțin studiată, lipsind o prezentare exhaustivă a florei și vegetației din rezervație.

În cazul Cheilor Rudăriei, studiile au vizat inventarierea și cartarea habitatelor, dar și analiza dinamicii vegetației în timp. Au fost clarificate aspecte științifice privind neconcordanțe între habitatele și speciile menționate a fi prezente în areal, conform Formularului Standard și cele confirmate de datele din teren.

În Formularul Standard al ROSCI 0032 Cheile Rudăriei sunt menționate patru tipuri de habitate protejate (6110*, 8210, 9180*, 91K0) precum și pteridofita *Asplenium adulterinum* L. Din cele patru habitate, unul singur a fost confirmat în teren (9180*), dar s-au descris 7 noi habitate Natura 2000, dintre care două prioritare (40A0*, 91E0*). Specia *Asplenium adulterinum* L., deși menționată în bibliografia mai veche, nu a fost regăsită, întâlnindu-se, în schimb, o altă specie a aceluiași gen (*Asplenium trichomanes* L.).

Cercetările au inclus și studii privind identificarea, descrierea și monitorizarea anumitor specii cu statut special de conservare. În acest sens, evidențiem reconfirmarea în Rezervația Ciclova-Ilidia a singurei populații de *Paeonia mascula* (L.) Miller din România, aflată în prezent în pericol real de extincție, în absența unor măsuri imediate de conservare, precum și preocupările din ultima perioadă de timp privind evaluarea variabilității populațiilor bujorului de pădure din sud-vestul țării, pe baza analizelor moleculare.

Teza de abilitare include, de asemenea, și planurile de evoluție și dezvoltare a propriei cariere profesionale, științifice și academice precum și referințele bibliografice asociate activității de cercetare.